

MEMORANDUM

No. 44

ZEER GEHEIM *code niet*

Van: Wnd. DBI/PL

Aan: DBI

Onderwerp:

18 mei 1961

no 7030

*met adres cfm**25/5**beveiligd**G.S. voor donier*

Van de Marid werd vernomen, dat van de zijde van de Lockheedfabrieken, de fabrikanten van de door Nederland bestelde Neptune-vliegtuigen, aan een Nederlandse relatie ondershands is medegedeeld, dat Lockheed voornemens is aan Indonesië een aantal vliegtuigen van hetzelfde - zeer moderne - model te leveren, als binnenkort aan Nederland geleverd zullen worden. De fabriek heeft bedoelde relatie verzocht de Nederlandse militaire instanties informeel op de hoogte te brengen. Dit waarschijnlijk om te peilen, of van Nederlandse zijde ernstig verzet is te verwachten.

Van Marinezijde wordt deze levering zeer ongaarne gezien, maar men beseft dat protesten van Nederland deze waarschijnlijk niet zullen beletten. Deze verwachting wordt dzz. gedeeld. Aan de andere kant kunnen protesten thans tot gevolg hebben, dat de verhouding met Lockheed stroef wordt, hetgeen een ongunstige invloed zou kunnen hebben op de vlotte aflevering van de door ons bestelde Lockheed Neptunes. De Marine is om deze toestellen dringend verleden.

Bovendien lijkt het zaak, dat onze communicatielijnen, die ten dele over Amerikaans gebied lopen, en andere faciliteiten die de Marine van de V.S. geniet, niet in gevaar worden gebracht door een toespitsing van de verhoudingen.

De vraag rijst daarom, of het niet tactischer is thans van krachtige reacties af te zien en bezwaren pas naar voren te brengen als de Amerikanen ons officieel inlichten en dan met nadruk te wijzen op de verhoogde verantwoordelijkheid, die de V.S. met deze levering op zich nemen.

Een tweede vraag is, of het voorkeur verdient (indien de mogelijkheid daartoe zou bestaan) aan te sturen op levering van fabriek rechtstreeks aan Indonesië - zij het met licentie van de Amerikaanse Regering - of op basis van Regering tot Regering. In het eerste geval zou waarschijnlijk niet de volledige bewapening en instrumentarium meegeleverd kunnen worden, doch zou de aflevering waarschijnlijk vlotter verlopen. In het tweede geval zou de regeringsverantwoordelijkheid van de V.S. duidelijker spreken.

Op beide punten zou Marid gaarne een voorlopig - geheel informeel - advies vernemen.

Gezien het feit, dat Nederlandse bezwaren tegen voorgenomen Amerikaanse leveringen tot dusver nimmer tot resultaat hebben gehad dat van levering werd afgezien, lijkt het met het oog op de belangen, die de Marid naar voren brengt aanvaardbaar, dat in dit stadium van het maken van ernstige bezwaren wordt afgezien.

- Overigens -

MEMORANDUM

Van:

- 2 -

Aan:

Onderwerp:

Overigens behoeft dit Ministerie zich niet gebonden te achten aan de door de Marine-autoriteiten aan te nemen gedragslijn t.a.v. de Lockheed-fabrieken, daar wij geacht kunnen worden van contacten op dit niveau niet op de hoogte te zijn.

Voorts lijkt levering van Regering tot Regering voorkeur te verdienen.

19/5/61